

Emergència sanitària

XAVIER CERVERA

ANTONI LÓPEZ TOVAR
XAVIER CERVERA (FOTOS)
Barberà del Vallès

Les vuit del vespre. Els usuaris del geriàtric Sophos –els que queden, després del macabre atac del coronavirus– acaben de sopar. Una porció de truita de patates, amanida i, per postres, un iogurt. La cuidadora Cristina Carretero, de 30 anys, conversa a la taula amb la Teresa, de 94, i la Maria, de 90. Totes tres tenen una experiència vital en comú: han superat el coronavirus. En els poc més de dos mesos que han transcorregut des que la infecció va començar a assolir les residències de gent gran –i el fotògraf Xavier Cervera va acudir a aquest centre de Barberà del Vallès per deixar testimoni gràfic de la situació per a *La Vanguardia*– aquestes dones han cohabitats amb la tragèdia i han viscut per explicar-ho. La d'ara és la fotografia del triomf, la imatge d'unes supervivents, però res en l'ambient no convida a fer celebracions.

La tensió, la impotència, la falta de mitjans, els esforços titànics, les morts i el dolor acumulat en dos mesos enfosqueixen la normalitat del centre. Un total de 42 dels 53 treballadors de la plantilla es van infectar, tot i que tots han vençut a la malaltia. La xifra de residents, tot i això, ha quedat sensiblement delmada des que la Covid-19 va provocar la primera mort, el 15 de març, fins a l'última mort, registrada el 5 de maig.

És un centre modèlic, amb treballadors formats –un per cada dos usuaris–, instal·lacions adequades, serveis mèdics i un comitè d'ètica. Res no va ser suficient per fer front a un drama que ha superat qualsevol expectativa. Un episodi il·lustra la magnitud del desbordament: la residència va comunicar la mort d'una usuària a les nou del matí i la policia local no s'hi va presentar fins a les cinc de la tarda per fer-se càrrec del cadàver.

4/VI/2020

La Teresa, la Cristina i la Maria després de superar el coronavirus

“El llit era com una barca: sentia el so de l'aigua, tenia la sensació de navegar”

“Sense equips de protecció, la infecció es va propagar com un rec de pólvora”

26/III/2020

Les dones, abans d'infectar-se, la setmana prèvia al brot

XAVIER CERVERA

El testimoni de dues usuàries i una treballadora que han superat la Covid-19 en una residència fortament atacada

Supervivents

Des de la cadira de rodes, la Teresa ha sobreviscut al coronavirus sense adonar-se'n, no ha tingut cap símptoma. “A mi això no m'ha passat”, explicava. El cas de la Maria, una institució al geriàtric, on va ingressar fa 14 anys, és molt diferent. Asmàtica, va patir una insuficiència respiratòria i va ser evacuada a l'hospital. “El llit era com si fos una barca, sentia el so de l'aigua, tenia la sensació que estava navegant per una riera. Va ser una cosa fantàstica”,

relata. Durant la malaltia, la dona va perdre bona part de la visió, que va recuperant gradualment i els metges sospiten que el virus li devia provocar un accident vascular.

Xavier Cervera fa les fotografies des d'un ampli finestral de la residència que dona al carrer lluitant contra els reflexos del sol ponent. A Cristina Carretero, que es va reincorporar a la feina després d'un mes de convalescència, li costa sortir al carrer.

També li costa dinar, mirar la televisió o dormir. “El que hem passat aquí ha estat molt dur”, explica la cuidadora: “Als que treballem amb els avis no ens han protegit, ens han faltat moltes coses, ha estat un malson. Psicològicament estem tocats. Volies tenir més mans, més cames, més cap per planificar les coses quan veies que la gent anava emmalaltint. A la Cristina li queda una sensació de “tristesa, pena, ràbia, angoixa”. Va passar un mes de

quarantena a casa, on conviu amb el marit i dos fills, va perdre el gust i l'olfacte i va sentir dolor corporal abans de ser sotmesa un test PCR. “Durant deu dies vaig tenir un mal de cap tan fort que no es pot explicar; aïllada i patint des de casa perquè els nens no es possessin malalts. Sentia por i moltes ganes de tornar (a la residència)”. Hi va tornar després d'una segona prova, negativa. “Hem atès la gent fins al final”, reivindica.

Júlia Berezo és la directora del centre. Els usuaris tenen una mitjana d'edat de 85 anys. La Júlia no ha emmalaltit. “He tingut sort”, diu. El recepcionista, en Fran, per exemple, va patir una pneumònia bilateral i va estar ingressat en estat crític a l'hospital Parc Taulí. Els avis van quedar confinats el 12 de març, el 30 van ser aïllats a les habitacions i cap al 2 i el 3 d'abril van començar a posar-se malalts residents i treballadors. Va ser el pitjor moment, explica la Júlia, “quan explota tot i tothom comença a presentar símptomes”. L'ambient no era menys fragorós que el d'una batalla campal, però no hi havia armes per enfrontar-se a l'enemic i la directora, empesa per l'adrenalina i per la hiperactivitat, es desesperava en l'intent de cobrir el degoteig de baixes a la plantilla. “Vam estar un mes sols, confinats i sense equips de protecció, hem hagut d'afrontar-ho com hem pogut, ha estat un drama i la gent que vaig veure en plena crisi ho va passar molt malament”, recorda. “La factura que ens passen per haver atès i salvat més de 60 persones no és justa, és injust i irresponsable que es vulgui apuntar amb el dit a les residències, on els casos de mala gestió són absolutament excepcionals. Aquí molta gent ha mort de manera fulminant tot i haver seguit la pauta de tractament del Parc Taulí”.

“Sense equips de protecció, la infecció va ser com un rec de pólvora”, afirma. De fet, des que el centre disposa d'aquests equips no hi ha hagut cap contagi. La directora no pot dissimular la indignació pel fet que les residències siguin considerades el boc expiatori de la pandèmia: “La gent no té ni idea del que fem aquí, penso que els gericultors es dediquen a netejar culs, però ja han passat els temps antics de la supervivència en un asil. El personal està perfectament format, el control mèdic és exhaustiu, les instal·lacions i els recursos són els idonis...”.

A instàncies de la fiscalia de Sabadell, que ha obert una investigació per les morts, les residències han d'elaborar un informe sobre la pandèmia. És precisament això el que té entre mans Júlia Berezo, a qui no demanen menys de 1.500 folis amb tots els detalls, des de les comunicacions que ha mantingut amb les administracions fins als contractes dels treballadors passant per les receptes mèdiques que s'administren als usuaris o els plànols de l'edifici.

Té por que hi hagi un rebrot? “Vam estar durant un mes deixats de la mà de Déu, sense mitjans, però si en el futur la reacció és la que hi va haver al cap d'un mes que comencés el problema, tranquils. Si has après la lliçó, no serà el mateix, no hi tindrà res a veure”.